

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2018

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslankyně Heleny Válkové a poslance Marka Bendy

**k poslaneckému návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb.,
trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony**

(SNĚMOVNÍ TISK č. 214)

1. V názvu zákona se slova „, a některé další zákony“ zrušují.

2. V části první novelizační body 1 až 4 znějí:

„1. V § 302 odst. 2 písm. a) se slovo „, nebo“ nahrazuje čárkou.

2. V § 302 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňují se písmena c) a d), která znějí:

„c) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny,

d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch.“.

3. V § 302 odst. 3 se slova „na větším počtu zvířat“ zrušují.

4. V § 302 se na konci odstavce 3 tečka zrušuje a doplňují se písmena a) a b), která znějí:

„a) na větším počtu zvířat, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu“.

3. V části první se novelizační body 5 až 19 zrušují.

4. Část druhá a třetí se zrušuje.

Dosavadní část čtvrtá se označuje jako část druhá a dosavadní článek IV se označuje jako článek II.

*****

Odůvodnění

K bodu 1 (změna názvu zákona)

Legislativně technická změna vyplývající z bodu 4 pozměňovacího návrhu, kterým dochází ke zrušení částí novelizujících trestní řád a zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

K bodu 2 (změna § 302 tr. zák.)

Funkcí trestního práva je bezesporu ochrana společnosti před nejzávažnějšími útoky na chráněné zájmy, trestní právo nicméně zároveň představuje krajní a podpůrný prostředek ochrany jak jednotlivce, tak i celé společnosti. V první řadě by tedy měly být využívány prostředky mimotrestní, tj. zejména prostředky správního práva. Na tento princip by mělo být při zavádění nových skutkových podstat trestných činů či změně stávajících skutkových podstat, případně zvyšování trestních sazeb, pamatováno.

Z tohoto hlediska lze považovat poslanecký návrh projednávaný jako sněmovní tisk č. 214 za rozporný se zásadou subsidiarity trestní represe. Z tohoto důvodu se v tomto pozměňovacím

návrhu navrhují pouze dílčí změny trestního zákoníku, které by měly napomoci praxi adekvátně reagovat na nejzávažnější protiprávní jevy v oblasti špatného zacházení se zvířaty, zejména zabezpečit dostatečnou reakci na tzv. množírny.

Navrhují se změny ve stávající skutkové podstatě trestného činu týrání zvířat.

Skutková podstata trestného činu týrání zvířat postihuje nejzávažnější formy týrání zvířat, tj. zvlášť surové nebo trýznivé zacházení se zvířaty, resp. surové nebo trýznivé zacházení na místě veřejnosti přístupném. Stupeň intenzity týrání pak umožňuje rozlišit, zda na protiprávní jednání pachatele má být reagováno prostředky trestního práva, nebo se jedná o jednání, které je třeba postihnout prostředky práva správního.

Přestupková agenda v oblasti ochrany zvířat proti týrání je upravena v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon – na rozdíl od trestních předpisů – poskytuje komplexní systém nástrojů, včetně nástrojů zabezpečujících náležitou péči o ohrožená zvířata (tzv. zvláštní opatření – např. rozhodnutí o náhradní péči o zvíře atd.). Rovněž sankce, které lze v přestupkovém řízení uložit, umožňují poměrně razantní reakci státu na deliktní jednání pachatele (správní sankce ve výši od 50 000 Kč až do 500 000 Kč v závislosti na druhu spáchaného přestupku, zabránění nebo propadnutí zvířete atd.). Vypuštění znaku, který odlišuje trestný čin od přestupku (*zvláštní surovost*), jak je navrženo v poslaneckém návrhu, se při formálním pojetí trestného činu ukazuje jako nevhodné, jelikož by trestní právo mělo reagovat až na případy, kdy se postih jinými prostředky ukazuje jako zcela nevyhovující.

Poslanecký návrh si jako jeden z cílů vytyčil kriminalizaci tzv. množíren, kdy dochází ke kořistění z chovu zvířat v nevhodných podmínkách. Tyto jevy lze jistě považovat za negativní a lze souhlasit s tím, že chov zvířat v nevyhovujících podmínkách by měl vyvolat náležitou reakci ze strany státu. Chov zvířat v nevhodných podmínkách je nicméně již dnes formou týrání zvířete, což potvrzuje i rozhodovací praxe soudů – viz např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2015, čj. 22 A 69/2013-30, dle kterého týrání zvířat *může nabývat širokého spektra podob, včetně omezování svobody pohybu, vyvolávání bezdůvodně nepřiměřeného působení stresových vlivů a chovu zvířat v nevhodných podmínkách*, dosahuje-li požadovanou intenzitu (tj. jednání se výrazněji vymyká běžným případům a je spojeno s vyšší mírou bolesti, utrpení nebo příkoří).

Z tohoto důvodu se nejeví jako vhodné zavádět nový trestný čin, který by byl k trestnému činu týrání zvířat podle § 302 trestního zákoníku speciální.

Navrhuje se proto pouze doplnit skutkovou podstatu trestného činu týrání zvířat podle § 302 trestního zákoníku o novou kvalifikační okolnost. Jelikož lze konstatovat, že chov zvířat v extrémně nevhodných podmínkách, ze kterého chovatel ještě profituje, je lidským hyenismem, odůvodňuje toto jednání přísnější trestní postih. Rovněž tak se navrhuje nová kvalifikační okolnost spočívající v tom, že k týrání (chov v množírnách) dochází v rámci organizované skupiny.

Ke zrušení novelizačních bodů 1 a 2 – viz odůvodnění k bodu 3 pozměňovacího návrhu.

K bodu 3 (zrušení novelizačních bodů 5 až 19 části první)

Ke zrušení bodů 1, 2, 6 a 18 (zrušení nového druhu trestu zákazu chovu a držení zvířat)

Poslanecký návrh přichází se zavedením nového druhu trestní sankce, a to s trestem zákazu chovu a držení zvířat. Zakotvení této sankce se ale ukazuje jako poměrně problematické, a to z hlediska jejího výkonu a efektivity. Tento nový trest zakazuje od okamžiku právní mocí odsuzujícího rozhodnutí odsouzenému držet v tomto rozhodnutí specifikovaná zvířata. Nijak

nejsou řešeny otázky vlastnického práva ke zvířeti či zajištění péče o zvíře (trest se přitom může vztahovat na jakákoli zvířata, tj. i na ta, která týrána nejsou). Je potřebné zdůraznit, že tento trest směřuje do budoucnosti, tj. má v budoucnu omezit pachatele v dispozici se zvířaty, ovšem uložení této sankce neřeší, co bude se zvířaty, která již pachatel má. Pachatel může kromě týraného zvířete mít ve své dispozici i další zvířata, která nejsou týrána, nicméně mají být předmětem zákazu chovu a držení. Pokud by se odsouzenému nepodařilo zajistit péči o tato zvířata, vystavuje se postihu pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázaní. Nicméně i tento následný postih nijak neřeší otázku, jak nakládat s těmito zvířaty.

Jako zcela neefektivní se pak ukazuje takovýto trest v případech, kdy zvíře nebude formálně drženo či chováno odsouzeným, ale spolužijící osobou.

Zajištění péče o týraná zvířata by přitom nemělo být řešeno prostředky práva trestního, ale prostředky práva správního.

Ostatně prostředky trestního právo lze týrané zvíře zajistit a následně rozhodnout o jeho propadnutí jen výjimečně (muselo by jít o nástroj nebo výnos trestné činnosti, popř. je lze zajistit za účelem majetkového trestu nebo k zajištění nároku poškozeného).

Vzhledem k návrhu na vypuštění novelizačních bodů, kterými má být zaveden tento nový druh trestu, ponecháváme stranou úvahy o tom, který orgán by měl zajišťovat výkon tohoto trestu (je zřejmé, že Probační a mediační služba by tímto orgánem zajišťujícím kontrolu být neměla), otázky možné modifikace tohoto trestu v průběhu jeho výkonu (možnost upustit od výkonu této sankce, obdobně jako např. u trestu zákazu činnosti), problematiku zápočtů aj.

Ke zrušení bodů 5 a 7 až 17 (změny trestních sazeb)

Poslanecký návrh přichází s poměrně výrazným zvýšením trestních sazeb u trestných činů namířených proti zvířatům.

Po zvýšení trestních sazeb tak, jak to předpokládá poslanecký návrh, by za utýrání zvířete bylo možné odsoudit pachatele až na 8 let odnětí svobody, což je srovnatelná trestní sazba např. s trestním postihem za usmrcení novorozeného dítěte matkou, pohnutí těhotné ženy nebo dítěte k sebevraždě, za nedbalostní způsobení těžké újmy na zdraví, opakované mučení a jiné nelidské a kruté zacházení apod. Navržená výše trestních sazeb se jeví jako nepřiměřená i vzhledem k výši trestních sazeb u jiných trestných činů, jako jsou např. opuštění dítěte (§ 195 – šest měsíců až 3 léta), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 – šest měsíců až 4 léta), ublížení na zdraví (§ 146 – šest měsíců až 3 léta) atd. V důsledku návrhu by např. nedbalostní šíření nakažlivé nemoci zvířat (§ 306 trestního zákoníku) bylo přísněji trestné než nedbalostní šíření nakažlivé lidské nemoci (§ 153 trestního zákoníku); ochrana zdraví zvířat by tak byla povýšena nad ochranu zdraví lidí.

Sankce, které je možné za spáchání trestného činu týrání zvířat uložit dnes, jsou ve srovnání s právní úpravou obsaženou v trestním zákoníku z roku 1961, který byl účinným až do konce roku 2009, více než dvojnásobné. Podle předešlé právní úpravy bylo možné uložit za spáchání tohoto trestného činu trest odnětí svobody až na jeden rok a v případě, že byl čin spáchán veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném, až na dva roky. Dnes se horní hranice trestní sazby u tohoto trestného činu pohybují od dvou do pěti let v závislosti na jednotlivých kvalifikačních okolnostech. Trestní sazby, které jsou upraveny v trestním zákoníku v oblasti ochrany zvířat, korespondují s úpravami jiných evropských států (např. úpravami Německa, Rakouska či Slovenska). Dokonce oproti Rakousku či Německu

má Česká republika horní hranici u týrání zvířat stanovenou přísněji (Rakousko má horní hranici trestní sazby stanovenou na 2 léta, Německo na 3 léta včetně případů, kdy dojde k usmrcení zvířete).

Zvýšení hranic trestní sazby by tak rozkolísalo současný systém sazeb nastavený v trestním zákoníku, přičemž se samotným zvýšením trestních sazeb nelze automaticky spojovat jejich vyšší preventivní účinek.

Na základě výše uvedeného se navrhuje vypuštění novelizačních bodů, které se dotýkají zvýšení trestních sazeb.

K bodu 4 (zrušení části druhé a třetí)

Legislativně technická změna vyplývající z bodu 3 pozměňovacího návrhu, kterým dochází mj. ke zrušení návrhu na zavedení nového druhu trestu.

*****

PLATNÉ ZNĚNÍ NÁVRHU ZÁKONA S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

Zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
~~a některé další zákony~~

§ 302

Týrání zvířat

(1) Kdo týrá zvíře

- a) zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem, nebo
- b) surovým nebo trýznivým způsobem veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) byl-li za čin uvedený v odstavci 1 v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, ~~nebo~~,
- b) způsobí-li týranému zvířeti takovým činem trvalé následky na zdraví nebo smrt, **nebo**
- c) **spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny,**
- d) **spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch.**

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ~~na větším počtu zvířat.~~

- a) **na větším počtu zvířat, nebo**
- b) **v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.**